

Drie Apostolische Vaders en onze oergeschiedenis

J.W. van Meerten

In 2011 verscheen bij Importantia Publishing een fotografische herdruk van de Apostolische Vaders deel 2. Deze was in 1871 door A.C. Duker en W.C. van Manen vertaald en van aantekeningen voorzien. In dit deel komen drie Apostolische Vaders aan het woord: Ignatius, Polycarpus en de brief aan Diognetus van wie de auteur onbekend is.

De Apostolische Vader Ignatius van Antiochië heeft in zijn brieven slechts twee verwijzingen naar de schepping. In de brief aan de Efeziërs noemt hij die gemeente *“gezegend met de grote volheid van God de Vader ; van voor de schepping der wereld bestemd, om te alle tijde, naar den wil des Vaders en van Jezus Christus onze God, te schitteren (...).”*¹ Het tweede citaat wordt gevonden in de brief van Ignatius aan de Magnesiërs. Daarin verwijst hij naar Jezus Christus die *“vóór de schepping der wereld bij de Vader was en ten laatste verschenen is.”*²

De brieven van de Apostolische Vader Polycarpus van Smyrna bevatten geen verwijzingen naar de oergeschiedenis van Genesis 1-11.

Van de drie Apostolische Vaders geeft de brief aan Diognetus meer informatie. Volgens deze brief aan Diognetus heeft God de hemel en de aarde en al wat daarin is geschapen.³ Hij heeft na de schepping de wereld niet losgelaten: maar *“aan elk onze verleent wat wij nodig hebben”*. De brief noemt God de *“ontwerper en bouwmeester van het beelal zelf”*. Hij *“beeft de bemelen gegrondvest en de zee binnen hare juiste grenzen afgesloten.”* De elementen gedragen zich stipt naar Zijn verborgen wetten. Van deze wetten heeft de zon de maat, *“die zij bij haar dagelijkse loop moet in acht nemen ontvangen”*. De maan gehoorzaamt aan die wetten *“wanneer hij haar beveelt 's nachts licht te geven.”* De sterren *“vergezellen de maan op haar pad.”* God heeft alles geregeld en begrenst en tot onderwerping gebracht.⁴ *“De bemel en wat in de bemelen, de aarde en wat op de aarde, de zee en wat in zee is; het vuur, de lucht, de afgrond, wat in de boogte, wat in de diepte, wat in het midden is.”*⁵ God heeft de elementen geschapen. Het zijn volgens de brief daarom ook een holle en dwaze uitspraken van de wijsgeren die hebben beweerd dat de godheid vuur is, of water, of een van de overige elementen. Ook andere schepselen zouden zich niet voor een godheid kunnen uitgeven. Christus, door de brief ook Het Woord genoemd, heeft van den beginne af bestaan. Hij is van ouds aanwezig maar wordt toch gedurig als verjongd in het hart van de heiligen geboren⁶.

God, *“de Heer en Schepper van het beelal, die alle dingen gemaakt en met orde gerangschikt heeft, had de mensen niet slechts lief, maar bij was ook lankmoedig tevens.”*⁷ De wereld is om de mensen geschapen: *“God toch heeft de mensen liefgehad, om bunnentwil de wereld geschapen, bun al wat op aarde is overgegeven, bun rede en verstand geschonken, bun uitsluitend vergund tot Hem op te zien; bun naar Zijn eigen beeld gevormd, tot ben zijn ééngelboren zoon gezonden en bun het bemels Koninkrijk beloofd, dat Hij bun, die Hem liefhebben, geven zal.”*⁸

---

¹ Duker, A.C., Manen, W.C. van, 2011, *Apostolische Vaders deel 2* (Dordrecht: Importantia Publishing), blz. 55.

² Bladzijde 86.

³ Bladzijde 226.

⁴ Bladzijde 233.

⁵ Bladzijde 235.

⁶ Bladzijde 242.

⁷ Bladzijde 236.

⁸ Bladzijde 239.

God plantte *"van den beginne af de boom der kennis en die van het leven midden in de lustbos."* Volgens de schrijver was dat om te laten zien *"hoe door de kennis het leven wordt gewekt."* Er bestaat immers geen leven zonder kennis, terwijl er ook geen betrouwbare kennis bestaat zonder waarachtig leven. Waarom stonden de bomen naast elkaar geplant: *"Wijl bij deze bedoeling vatte, zegt de apostel, als bij de kennis afskeurt, die niet in waarheid op het leven wordt toegepast: 'de kennis blaast op, doch de liefde sticht'. Want wie iets meent te weten zonder waarachtige en door het leven gestaafde kennis, die weet niets.* Maar de mensen hebben daar niet onschuldig gebruik van gemaakt. Zij kwamen verleid door de slang openbaar. De mens wordt verleid door de slang, omdat hij op het leven geen prijs heeft gesteld. *"Wie echter met eerbiedig vrezen de kennis najaagt en het leven ook zoekt, die plant op hoop, terwijl bij vrucht tegenmoet ziet."* De schrijver roept mensen op om het hart te openen: *"Open dus uw hart voor de kennis en uw leven voor het waarachtige Woord. Groeit die boom bij u en plukt gij zijne vruchten, zo zult gij steeds oogsten wat God welbehaaglijk is."* Deze kennis wordt door geen slang aangeraakt en daar wordt geen zondige verkeerdheid gemengd. Bij deze kennis gaat Eva niet verloren, maar wordt zij als jonkvrouw trouw bevonden.⁹ Er is meer onderzoek nodig om te weten te komen wat de auteur precies bedoelde met deze laatste alinea. Was het eten van de boom van kennis niet zondig? Etc.

---

⁹ Bladzijde 244-245.